

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 271/2012-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť F. F., K., zastúpeného advokátom JUDr. D. B., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 29 Zm 55/2007 z 18. februára 2009 a uzneseniami Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 CoZm 1/2008 z 29. februára 2009 a sp. zn. 3 CoZm 5/2011 zo 14. apríla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. augusta 2011 doručená sťažnosť F. F. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 29 Zm 55/2007 z 18. februára 2009 a uzneseniami

Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 CoZm 1/2008 z 29. februára 2009 a sp. zn. 3 CoZm 5/2011 zo 14. apríla 2011.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh je zrejmé, že «Sťažovateľ podal dňa 31. 7. 2007 návrh na vydanie zmenkového platobného rozkazu, na základe ktorého sa začalo zmenkové konanie o zaplatenie sumy 2.803.000,- Sk s prísl. pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 29Zm/55/2007.

V predmetnom konaní navrhovateľ požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov, keďže ako starobný dôchodca nemá iný príjem ako dôchodok a uplatnená zmenka je jeho jedinou majetkovou hodnotou. Súdny poplatok po priznaní oslobodenia od súdneho poplatku za návrh sčasti vo výške 50 % predstavoval sumu 84.090.- Sk.

Okresný súd Košice I uznesením sp. zn. 29/Zm/55/2007-38 zo dňa 18. 2. 2009 (ďalej aj „uznesenie prvostupňového súdu“) predmetné konanie zastavil. O odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu o zastavení konania rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 4CoZm/1/2009-56 zo dňa 24. 9. 2009 (ďalej aj „zrušené uznesenie“) tak, že uznesenie prvostupňového súdu potvrdil.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal navrhovateľ na Ústavný súd SR sťažnosť pre porušenie ústavného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy(...) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...) uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 29/Zm/55/2007-38 zo dňa 18. 2. 2009 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4CoZm/1/2009-56 zo dňa 24. 9. 2009.

Ústavný súd nálezom IV. ÚS 11/2010-23 zo dňa 16. 9. 2010 vyslovil, že namietané práva sťažovateľa porušené boli a uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4CoZm/1/2009-56 zo dňa 24. 9. 2009 zrušil. Ústavný súd uviedol, že cit. „krajský súd sa pri rozhodovaní v otázke súdneho poplatku dôsledne nevyrovnal s konkrétnymi okolnosťami prípadu sťažovateľa a vychádzal iba z formálnej citácie príslušných ustanovení právnych predpisov o úprave súdnych poplatkov. Vo svojom právnom názore nezohľadnil miesto základného práva na súdnu ochranu v demokratickej spoločnosti a nezaistil primeranú vyváženosť medzi záujmom štátu na vyberaní súdnych poplatkov na jednej strane a záujmom sťažovateľa na obhájení svojho práva prostredníctvom všeobecného súdu. Krajský

súd týmto postupom a rozhodnutím porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“

Na základe rozhodnutia Ústavného súdu bola vec vrátená Krajskému súdu v Košiciach, ktorý vo veci rozhodol uznesením sp. zn. 3CoZm/5/2011-101 zo dňa 14. 4. 2011(...) tak, že uznesenie prvostupňového súdu o zastavení konania potvrdil.

V danej veci sťažovateľ napáda ústavnosť uznesenia Okresného súdu Košice I a uznesenia Krajského súdu v Košiciach, ktoré viedli k zastaveniu konania vedeného pred Okresným súdom Košice I pod sp. zn. 29Zm/55/2007, a to uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 29/Zm/55/2007-38 zo dňa 18. 2. 2009, uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3CoZm/5/2011-101 zo dňa 14. 4. 2011 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1CoZm/1/2008-25 zo dňa 29. 2. 2009.

Sťažovateľ má právo namietať porušenie svojich základných práv vyššie uvedenými uzneseniami. Sťažovateľ toto svoje právo uplatňuje podaním sťažnosti, ktorou namieta porušenie svojich základných práv týmito uzneseniami Krajského súdu v Košiciach a uznesením Okresného súdu Košice I.».

3. Podľa názoru sťažovateľa bol krajský súd «„po zrušení uznesenia pod sp. zn. 4CoZm/1/2009 pri opätovnom rozhodovaní o zastavení konania viazaný právnym názorom Ústavného súdu vysloveným v náleze IV. ÚS 11/2010-23 zo dňa 16. 9. 2010.“

Dňa 17. 6. 2011 však bolo sťažovateľovi doručené napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach 3CoZm/5/2011-101, ktoré je takmer totožné so zrušeným rozhodnutím Krajského súdu zo dňa 24. 9. 2009 sp. zn. 4CoZm/1/2009-56, a to vo výrokovej časti aj v časti odôvodnenia. Toto rozhodnutie je v priamom rozpore s právnym názorom Ústavného súdu vysloveným v citovanom náleze Ústavného súdu. Krajský súd absolútne odignoroval nález Ústavného súdu, ktorým je v zmysle zákona viazaný. Je nemysliteľné, aby Krajský súd nerešpektoval rozhodnutie Ústavného súdu a arbitrárne rozhodoval v rozpore s právnym názorom Ústavného súdu. Takýto postup je protizákonný a podkopáva pozíciu Ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti.

Vzhľadom na vyššie uvedené je zrejmé, že v napadnutom uznesení neboli odstránené nedostatky spočívajúce v porušení základných práv a slobôd sťažovateľa. K náprave porušených základných práv a slobôd sťažovateľa nedošlo, práve naopak, došlo k ešte

závažnejšiemu zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľa, keďže ich porušenie bolo vyslovené Ústavným súdom, a Krajský súd následne napriek zákonom stanovenej viazanosti právnym názorom Ústavného súdu rozhodol v priamom rozpore s ním.

Krajský súd sa v napadnutom uznesení opätovne dopustil nesprávneho výkladu a aplikácie ust. § 138 Občianskeho súdneho poriadku.»

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie a aby následne nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy(...) a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...) Uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 29/Zm/55/2007-38 zo dňa 18. 2. 2009, Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3CoZm/5/2011-101 zo dňa 14. 4. 2011 a Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1CoZm/1/2008-25 zo dňa 29. 2. 2009, porušené boli.

Uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 29/Zm/55/2007-38 zo dňa 18. 2. 2009, Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3CoZm/5/2011-101 zo dňa 14. 4. 2011 a Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1CoZm/1/2008 -25 zo dňa 29. 2. 2009 sa ruší.

Vec sa vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy(...) priznáva sťažovateľovi za porušenie jeho základného práva primerané finančné zadostučinenie 1000 €. Krajský súd Košice je povinný vyplatiť toto zadostučinenie do dvoch mesiacov odo dňa vyhlásenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky. Krajský súd Košice platbu vykoná na číslo účtu, ktorý jej sťažovateľ uvedie.

Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 314,18 €, ktorú je Krajský súd Košice povinný vyplatiť na účet JUDr. D. B. s. r. o., konajúcej JUDr. D. B., advokátom, do dvoch mesiacov od vyhlásenia tohto nálezu v sídle Ústavného súdu Slovenskej republiky. Krajský súd Košice platbu vykoná na číslo účtu, ktorý JUDr. D. B. s. r. o., konajúca JUDr. D. B., advokátom, uvedie.“

5. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že sťažovateľ proti pôvodnému uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 CoZm 1/2009 z 24. apríla 2009 (ktorým

potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. 29 Zm 55/2007 z 18. februára 2009 o zastavení konania) podal zároveň dovolanie 25. novembra 2009, ako aj ústavnú sťažnosť 30. decembra 2009.

O ústavnej sťažnosti rozhodol ústavný súd už uvedeným nálezom sp. zn. IV. ÚS 11/2010 zo 16. septembra 2010 tak, že vyslovil porušenie označených základných a iných práv a napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) konanie o podanom dovolaní sťažovateľa zastavil 31. mája 2010 z dôvodu jeho späťvzatia sťažovateľom v celom rozsahu.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, a to chronologicky vydanými:

a) uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 CoZm 1/2008 z 29. februára 2008, ktorým krajský súd priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdneho poplatku vo výške 50 %. Proti uzneseniu nebol podaný zo strany sťažovateľa žiaden opravný prostriedok ani ústavná sťažnosť. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 17. apríla 2008;

b) uznesenie okresného súdu sp. zn. 29 Zm 55/2007 z 18. februára 2009, ktorým okresný súd zastavil konanie pre nezaplatenie (zniženeho) súdneho poplatku. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 22. júna 2011;

c) uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 CoZm 5/2011 zo 14. apríla 2011, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o zastavení konania [bod b)].

8. V časti namietaného porušenia základných a iných práv sťažovateľa uznesením krajského súdu sp. zn. 1 CoZm 1/2008 z 29. februára 2008, ktorým krajský súd priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdneho poplatku vo výške 50 %, treba sťažnosť považovať za oneskorene podanú.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Z príloh podanej sťažnosti vyplýva, že sťažnosť smeruje proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ktoré nadobudlo právoplatnosť 17. apríla 2008.

Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začína plynúť dňom, keď nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva, t. j. v danom prípade najneskôr od 17. apríla 2008. Predmetná sťažnosť bola podaná 17. augusta 2011, teda dávno po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom pre tento druh konania pred ústavným súdom.

9. V časti namietaného porušenia základných a iných práv sťažovateľa uznesením okresného súdu sp. zn. 29 Zm 55/2007 z 18. februára 2009, ktorým okresný súd zastavil

konanie pre nezaplatenie (zníženého) súdneho poplatku a ktoré bolo potvrdené napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 3 CoZm 5/2011 zo 14. apríla 2011, je podaná sťažnosť neprípustná.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

10. Vychádzajúc z obsahu námietok sťažovateľa, ako aj vzhľadom na jeho predchádzajúci procesný postup v prípade podania dovolania (pozri bod 5) mohol sa a mal sťažovateľ opätovne (opakovane) brániť využitím tohto mimoriadneho opravného prostriedku. Podľa zistení ústavného súdu však sťažovateľ dovolanie nepodal. Znamená to, že nevyčerpal opravný prostriedok účinne mu poskytnutý zákonom na ochranu jeho označených práv. Tým je daná neprípustnosť sťažnosti.

11. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2012